

bergvártás – miatt még fenyegetőbb is. Ezért az észet is figyelmeztetni kell határaitra, és az észnek is nyitottnak kell lennie az emberiség nagy vallásos hagyományával szemben. Ha az ész teljesen emancipálódik, és elveszíti ezt a tanulási készséget, ha lemond arról, hogy máshoz mérje magát, akkor rombolóvá válik.

Hasonló követelményt fogalmazott meg nemrégiben Kurt Hübner, és kifejtette, hogy itt nem „a valláshoz való visszatérésről” van szó, hanem arról, hogy „*megszabaduljunk a korszakra jellemző elvakultságtól, mely szerint a mai ember számára azért nincs semmi mondanivalója [mármint a vallásnak], mert ellentmond az észről, a felvilágosodásról és a szabadságról alkotott humanista eszményképének*”.⁵ Ennek értelmében az ész és a hit, az ész és a vallás szükségszerű korrelációjáról beszélnek, melynek keretében a kettő egymás kölcsönös gyógyítására és megtisztítására hivatott, kölcsönösen szükségük van egymásra, és ezt mindkettőnek el kell ismernie.

2. Ezt az alapszabályt azután a gyakorlatban, korunk interkulturális kontextusában kell pontosabban meghatározni. A két fő partner ebben a korrelációs viszonyban kétségkívül a keresztény hit és a nyugati, szekuláris racionalitás. Ezt ki lehet és ki is kell mondanunk, anélkül, hogy ezzel a hamis Európa-központúság álláspontjára helyezkednénk. Ez a kettő minden más kulturális erőnél nagyobb mértékben meghatározza a világ helyzetét. De ez nem jelenti azt, hogy a többi kultúrát mint valami *quantité négligeable*-t mellékesként kezelhetjük. Ez pontosan az a nyugati hübrisz volna, aminek az árát súlyosan megfizetnénk, s részben már meg is fizettük. A nyugati kultúra mindkét nagy összetevője számára fontos, hogy figyeljen a többi kultúrára, és valódi korrelációs viszonyt alakítson ki velük. Fontos, hogy bevonja őket egy olyan polifon korrelációs kísérletébe, amelyben ők maguk is nyitottá válhatnak az ész és a hit lényegi komplementaritásának befogadására, hogy elindulhasson a megtisztulás egyetemes folyamata, amelynek során a valamilyen értelemben minden ember által elismert vagy megsejtett lényegi értékek és normák visszanyerik fényüket, és így újra megfogható az emberiségben az a hatékony megvilágító erő, mely egybetartja a világot.

Dunajcsik Mátvás

CSALÁDI ALBUM

Mindig megdöbbenek, amikor a számomra legkedvesebb írók fényképein egyszerre csak apám fiatalkori arcát vélem felfedezni.
Először Marcel Proust, most József Attila.

Talán a bajusz teszi. Apám valahogyan éppen a rendszerváltás napjaiban szabadult meg tőle. Így a magam szempontjából bajuszos és bajusz nélküli szakaszokra bontom az életét.

⁵ K. Hübner: DAS CHRISTENTUM IM WETTSTREIT DER RELIGIONEN. Tübingen, 2003. 148.

Azt is mondhatnám, hogy érzékelésem szerint
a múltnak közepes méretű, barnás bajsa van.
Ebben összegződik a gyermekkor homálya,
a szocializmus, a költészet, a francia regény.

Jóformán minden, ami mostanra folytathatatlan.
Talán ezért nyírtuk magunkat kopaszra egyszer
a bátyámmal egy békáktól hangos tavaszi éjszakán.
Megjelölni az időben számunkra fenntartott helyet.

HERBSTTAG

Ad notam Parti Nagy Lajos: Egy hosszú kávé

Fejemet a Herbsttag ölébe hajtom,
ahogy itt ülök kinn, de nem a balkon,
hosszú kávé sincs, csak bodzaszörp:
felszáll a füst, és már szinte hallom,
ahogy a föld alá levénült, elsöpört
avar zeng, akár az alkony.

A cigaretta füstje billeg, elszáll,
akár a légből kékült, kondenzált ökörnál,
és az íze inkább a költött hosszú kávé,
betestesült, barokkosabb az őszi bornál,
és nem az évszaké, csak a drapp halálé,
ahogy a kertben ázva kószál.

Pedig szép itt a Herbsttag, mint a gazda,
aki szép lassan őszül bele a tavaszba,
s hogy legyen hova rakni ásót és gereblyét,
a ház falát egy kérges sufnival tapasztja,
míg a homlokára ráncul az öröklét,
akár a seb a sebtapaszra.

Szép itt a Herbsttag, ahonnan úgy hiányzol,
akár a napfény a parkok homlokáról,
hisz csak neked, ha egyszer még, ha egyszer
lehetne még ház, meg allé, csipkefátyol –
borulna, mint az ég, a téli rendszer,
s a hold is, mit egyszer szakadt zsebembe varrtak,
kisütne még a barna nagykabátból.

Kucsman Árpád

KEZDŐDIK A NAP

Felriadok, pisilni kell. Már elég világos van ahhoz, hogy rápillantsak apám Doxa zsebórájára. Az ágyam melletti alacsony polc tetején van a helye éjszakára, abban a bágyadtszürke cserép hamutartóban, amelybe valaha a dohányzó társaság csikkjeit gyűjtöttem, amikor még jártak hozzám vendégek. Az óra közel van a fejemhez, fekve is látom a számlapját. Negyed öt. Tegnap is, tegnapelőtt is ilyenkor ébredtem, úgy látszik, ez valami új szokás. Régebben mindez fél három körül történt, az jobb volt, könnyebben visszaaludtam. Próbálok nem teljesen felébredni, csak a bal szememet nyitom ki, azt is csak félig. Érdekes, hogy ez a szemhéjam könnyebben mozog. Múltkor véletlenül a jobb szememmel kísérleteztem, de ez lassabban nyílt, jobb, ha maradok a balnál. Felülök az ágyban, fél percig úgy maradok, hogy a vérnyomásom az álló szintre rendeződjék (ahogy ezt Németh Lászlónál olvastam), és ne szédüljek el úgy, mint a múltkor, amikor ezt figyelmen kívül hagytam, és hirtelen megindulva elestem. Mezítláb szép lassan kibotorkálok az előszobába, közben könnyedén megfogom az asztal sarkát és a sublót szélét. Az ajtó előtt belebotlom a zsámolyba, amelyet este véletlenül a videokészülék előtt hagytam, amikor kazettát cseréltem. Pedig megfogadtam, hogy használat után mindig visszadugom az asztal alá, ezek szerint elfelejtettem. A nagymamára gondolok, övé volt a puff a Huba utcában, akkoriban mintás sárga-vörös bársony volt a huzata, és sok csingilingi lógott le a mintás fa oldalán. Én húzattam át egyhangú sötétzöldre, azért se lehet jól látni a félhomályban. Nem történt baj, ezúttal nem vesztetem el az egyensúlyomat, gond nélkül kiérek az előszobában levő klozetre, útközben azért óvatosan megfogom a kilincset a hálósobaaajtón és a spájzaajtón.

Nem gyűjtök villanyt, nehogy az álom kimenjen a szememből. Ráülök a WC-ülőkére, és türelmesen várom a vizelés kezdetét. Igyekszem úgy elhelyezkedni, hogy a tököm ne lógjon bele a WC-csésze hideg vizébe, mert ez kifejezetten irritál. Mindig meglep, hogy a zacskóm annyira megnyúlt, hogy még erre is vigyázni kell. Tibi mondta, hogy pisálj úgy, mint az öregasszonyok, ne állva, hanem ülve, úgy kényelmesebb és biztonságosabb. Milyen igaza van. Eszembe jut, hogy tíz évvel ezelőtt Imre is így pisált Nancyban, pedig ő nálam öt évvel fiatalabb. Talán a nagy hasa miatt csinálta, nem kérdeztem. Elkezdődött a vizelés, elég vékony sugárban jön, de ez nem baj. Egy TUR-ral reparált prosztatától ez is szép teljesítmény. Péter szerint nem kell izgulni, az ágymelegtől kissé megduzzad a prosztata, ezért van ez így. Ő csak tudja, hiszen orvos. Különben Panyika, aranyos VIP-doktornóm mindig csináltat PSA-vizsgálatot, a másfeles érték jó, egyelőre tehát nem kell tartanom a prosztataráktól. Szép hosszán pisilek. Közben eszembe jut, megint azt álmodtam, hogy a Stoczekből átköltöztünk egy kisebb és kevésbé barátságos lakásba, ahonnan azonban nagyon szép a kilátás. A mama elégedett a cserével, voltaképpen én is, jó volt vele találkozni. A pisilés lassan véget ér, fel-tápázkodom. Tévedtem. A pisilés egyáltalán nem ért véget, van utánfolyás, de ez már nem a kagylóba megy, hanem a lábam szárára. Meglep, hogy inkább hidegérzetet kelt, semmint meleget, ezért különösebben nem élvezem. Egy-két WC-papírral megtörülközöm, nincs kedvem most a fürdőszobában tisztálkodni, visszaimbolygok az ágyba.

Megpróbálok újra elaludni. Nem megy. Kiszámítom, hogy csak négy és fél órát aludtam, ez még egy öregembernek is kevés. Csak kellemetlen dolgok jutnak eszembe, kicsit megizzadok, próbálok semmire se gondolni. Megfordítom a kispárnát. A másik fele jó hűvös, ez jólesik. Nyilván sikerült újra elaludnom, mert fél hétkor iszonyatos kutyaugatásra ébredek. A balkon előtti parkban megint egymásnak ment két kutya, ismerem az ugatásukat, a gazdáik is visítanak. Rohadjon meg minden kutya sétáltató gazdájával együtt. Talán a Lédike és a Pauflí azért nem. Ők nagy ugrándozással szoktak üdvözölni, kár lenne értük, jó, ha az embert szeretik. Gazdájuk, a Valika és a Marica is maradhat. Különben is utálok a parkot, késő esténként röhögő és hangoskodó fiatalok telepsznek a padokra, imádkozom, hogy menjenek már a francba. Nyitott balkonajtónál nem tudok elaludni, ha meg becsukom, akkor nagyon melegem van. Milyen igazuk volt a régieknek, amikor a serblik tartalmát az éjszakai zajongók fejére öntötték, ahogyan azt az Operában valamelyik darabban láttam.

Negyedóra múlva rájövök, jobb, ha felkelek. A takarót szellőztetés céljából ráterítem a fotelre. Ügyelek arra, hogy a fotelt védő hosszú csíkos törülköző (anyám vette harminc évvel ezelőtt a lengyelektől) ne gyűrődjék össze. A kispárnákat a kettős rekamié másik, üres felére rakom. Jó, hogy Tibi a régiket kidobta, már valóban bűdösek voltak. Keserves művelet következik, amit nagyon utálok. Az erősen összegyűrődött lepedőt simára kell kihúzni (gyűrötten képtelen lennék otthagyni), ami részemről kifejezetten nagy erőfeszítést igényel. Ez a simára húzás már csak azért is nehéz, mert a lepedő alá két (régóta selejtezésre váró) bébitakaró van elhelyezve, annak érdekében, hogy a lepedő esetleges átizzadása esetén a rekamiématracok sötétzöld huzata ne károsodjék, ne legyen foltos. Túl vagyok az ágyrendezésen, ettől megkönnyebbülök. Mielőtt kimegyek a fürdőszobába, levetem magamról az éjszaka viselt atlétatrikót (a napali használatból kimustrált három trikó egyikét) és a kis könnyű alsónadrágot, amely helyettesíti a pizsamanadrágot. Három ilyen halvány színű vékony gatyát örököltem Gézától, ezeket nagyon megszerettem. Hetenként váltom őket, miként az éjszakai trikót, most a halványkék gatyá van soron. Kár, hogy a gatyák észrevehetően húgyfoltosak, a sárgás szín a bal alsó szárból sajnos nem jön ki még Flóraszepttel sem. Ez látványlag gusztustalanná teszi őket, de ez engem nem izgat, mert tudom, hogy csak irreverzibilis színváltozásról van szó. Nekem ezek a gatyák éjszakára mindenesetre megfelelnek, az ágyban a gatyafoltot senki se mustrálgatja.

Meztelenül megyek ki a fürdőszobába, de a kék színű, könnyű műanyag sportpajcsba azért belebújok. Már ez is eléggé lestrapált, bár nemrégiben kaptam Valikától Cserhátsurányban, valószínűleg a debilek készletéből. Első dolgom a fogmosás. Van egy hercig kis fogkefém, Tibitől kaptam, a régi kopottat kidobta, kicsit sajnáltam. A fejfelé álló kefé a fogmosópohárból veszem ki, amely a mosdókagyló fölötti kettős pohártartó bal oldali részén van. (A másik pohárban van a mosószeret adagoló alpakka evőkanál, ennek csak mosás idején van szerepe.) A fogmosópohár kissé csorba, vigyázni kell, hogy melyik részét veszem a számhoz. Előfordult, hogy erre nem ügyeltem, és felsértettem az ajkamat, vérzett. Megjegyzem, hogy a konyhában, a jobb fali konyhaszekrény felső polcán van még hat hasonló fazonú tartalék pohár, de azok színtelenek, ez pedig kellemesen halványkék, ezért ragaszkodom hozzá, és nem is válok meg tőle. A fogkefére az Amodent+ fogkrémtubusból kb. 3 cm-es csíkot nyomok. Meglep, hogy ez a fogkrém vörösen csíkozott (ami az ínyvérzés észlelhetőségét némileg csökkenti), de ezt a tubust találtam tegnap a fürdőszobaszekrényben levő tartalék dobozban, amikor a kiürült fogkrémes tubust eldobtam. Fogmosás közben fontos lenne erősen kefélni a fogínyemet is, megmondta Luca, a nagymamakorú fogorvosnóm,

akit már csitrikora óta ismerek, ez késleltetné a fogínysorvadást. Inkább vállalom a veszélyeket, mert ezt az időrabló műveletet erősen unom. Ezért csak a fogak sikálására szorítkozom, húsz húzás balról jobbra, húsz húzás felül-alul irányban. A fogíny megkímélése miatt a köpet a mosdóban nem véres, nem gusztustalan, ezt megelégedéssel konstatalem.

Mivel ma nincs szombat, nem tusolok a negyvenöt éves fürdőkádban, amely a kopottságtól piszkosnak látszik ugyan, de valójában tiszta, ezt nyugodtan állíthatom. Megelégszem a felsőtesti mosdással. Gyerekkoromban Rákoscsabán is az volt a szokás, hogy csak szombatonként volt nagymosdás anyám felügyelete mellett a nagylavórban. Miért kellene ezen a jól bevált szokáson változtatnom? Mosakodás céljából először megeresztem a fürdőkád meleg vizes csapját, és hagyom a kezdetben hideg, majd sajnálatosan lassan langyosodó vizet nagyjából két percig szabadon folyni. A szemét FŐTÁV ezt is nyilván meleg vízként számolja majd el. Miután végre megérkezik a meleg víz, keveréssel beállítom a hőfokot kb. 37°-ra, ezt kézzel ellenőrzöm. A laborból ellopott folyadékhőmérőt csak akkor használom, ha időnként feldühít, hogy a csapból meleg víz helyett kizárólag gyengén langyos víz folyik. Ilyenkor a 40°-nál kisebb hőmérsékletadatot felírom, és telefonon közlöm a közös képviselővel, azonnali intézkedését kérve. Ha a csapból kifolyó vizet tartósan megfelelő hőfokúnak találom, a csaptelep választókarját elfordítom, és a működésbe lépő tusoló segítségével félig megtöltöm a mosdókagylót. Azért csak félig, mert ha több lenne a víz a kagylóban, nagyobb esélye lenne annak, hogy a mosdó körül nagy pacstát (copyright Etuska) csinálnék. A vízátvezetési műveletre azért van szükség, mert a mosdókagyló fölött csak hideg vizes csap van. Mivel lusta vagyok a tusolót huzamosabb ideig kézben tartani, a tusoló fejét 45°-os szögben ügyesen elhelyezem a mosdó hideg vizes csapjának kereke és kifolyója közé. Ez némi gonddal jár, de megoldható úgy, hogy a rögzített tusoló rózsájából a víz ne spricceljen szanaszét. Gyorsan elhelyezem a mosdókagylóban a fekete színű dugót, ezt ezúttal nem cserélem össze a fürdőkád lezárására szolgáló, kisebb méretű fehér dugóval. Ez egyébként akkor szokott megesni, ha a mosdó peremén a dugók nem a megszokott sorrendben helyezkednek el. A mosdókagyló dugójának ugyanis a mosdó hátsó peremén, a jobb oldalon kell lennie, nem pedig a bal oldalon (ahol a fürdőkád dugójának van a helye). Megnedvesítem az arcomat, a nyakamat, a karomat, a hónom alját, majd a vizes testrészeket beszappanozom. Kizárólag neutrális, kék-fehér pöttyös lanolinos Bébiszappant (125 g) használok, ezt tanácsolta ugyanis a bőrgyógyász-onkológus Venkei professzor, amikor harminc évvel ezelőtt leszedte a szemölcsömeimet. Mosdás után a kagylóból kieresztem a szappanos vizet (a dugót gondosan a jobb oldalon helyezem el), majd a kezem és a tusoló felhasználásával eltávolítom a vurclikat a mosdó faláról. Néha azért használok ehhez szivacsot is, ma nem kellett. Megtörülközőm a törülközőtartó első csövéreől levett fehér frottírtörülközőben. Ezt és négy párját még Lutgart és Hedwig hagyta rám, amikor húsz évvel ezelőtt Antwerpenből jövet néhány napig nálam laktak. A felsőtesti törülközőt hetenként cserélem, amikor jön Évike, a takarítónő, és elvégzi a lavórban való piperemosást, erre majd holnap kerül sor. A fehér törülköző melletti kék törülközőt most nem használom, ez ugyanis a szombati tusolások után jut szerephez (a második csövön lóg, négyhetenként cserélem).

Következik a borotválkozás. Úgy döntöttem, hogy eltávolítottam háromnapos szakállamat, mert dél körül vásárolni megyek. Nem gyújtok villanyt, nem annyira spórolásból, mint inkább esztétikai okokból. Jobban szeretem ugyanis az arcomat a tükörből félhomályban látni, semmint teljes kivilágításban. A mosdókagylót a tusolóval ezúttal csak harmadáig töltöm meleg, de nem forró vízzel, majd megnedvesítem az arcomat.

A mosdó feletti porcelánpolc jobb széléről leveszem a Gillette normál borotvahabot (300 ml) tartalmazó piros palackot, és ötször összerázom. Bal mutatóujjamban három részletben habot nyomok ki belőle, és arcom szőrzetes részét ezzel bőven bekenem. Félpercnyi várakozás után leveszem a polc közepéről a bot alakú primitív zsillett-tartó apparátot (ezt a szót használta apám), amelyben cserélhető módon Gillette–II típusú kétpengés zsillett van elhelyezve. A fekete recés műanyag bot kissé fehéren maszatos, elhatározom, hogy borotválkozás után kefével megpróbálom letisztítani, de könnyen lehet, hogy ezt elfelejtem. Hozzákezek a szőr szabályszerű leborotválásához, felülről lefelé, a bajusznál és a szakállnál balról jobbra. A műveletet sajnos alulról felfelé meg kell ismételnem, mert a szőrzetem nem egyenesen nő, ráfekszik a bőrre, akárcsak apámnak. Neki még U alakban vissza is nőtt a bőre alá, sokat kínlódott vele, szerencsére ezt nem örököltem tőle. A borotválkozás viszonylag jól megy, mert háromnapos szakállamat könnyebb eltávolítani, mint ha csak egynapos lenne. Ezzel együttvéve a borotva eléggé hűz, mert a tokban levő pengét már hat hete használom. Azért kellett ritkítanom a cserét, mert tízdarabos Gillette–II pótpengéhez mostanában nagyon nehezen lehet hozzájutni, szerencsére van némi tartalék a fürdőszobaszekrényben. Arra nem szívesen gondolok, hogy előbb-utóbb másfajta készüléket és pengét kell vásárolnom, ami keresgélést, megfontolást és ésszerű döntést fog majdan igényelni. A borotválkozást befejezve kezemmel ellenőrzöm, hogy elég sima-e az arcom, wie ein Kinderpopo, mondaná szegény Ödi, ha még élne. Ezek után a fürdőkád csapjából folyó langyos vízzel leöblítem az arcomon maradt borotvahabot, és megtörlöm az arcomat azzal a halványszürke kéztörölővel, amely a fürdőszobaajtó külső kilincsére van akasztva. Ezt kéthetenként szoktam cserélni (kettő ilyen van, talán még a mama vette), a holnapi mosásnál még nem kerül sorra. Kézbe veszem a mosdó feletti polcra a Gillette-palacktól balra levő fekete Fabulon Aftershave dobozt (125 ml), és a kupak levétele után kb. öt köbcenti folyadékot a bal tenyerembe csurgatok, ezzel megnedvesítem az arcomat. A kiborotválás miatt kicsit csíp, de nem baj, fő, hogy jól összehúzza a pórusokat. Élvezem az illatát, akárcsak Borosné, a nyolcvannyolc éves szomszédom (tízzet akár le is tagadhatna), akihez majd dél körül becsengetek, hogy kell-e neki hozni valamit a Karinthy Frigyes úti CBA-üzletből vagy ahogy anyám nevezte, az Iskolaközérből. Végül leveszem a polcra a fabulon doboztól balra levő FaII Sport Spray fekete flakonját (150 ml). Elforgatom nyitásig a kupakot, majd jobb mutatóujjal nyomva a gombot, először a bal hónaljamat, ezt követően bal mutatóujjal nyomva a gombot, a jobb hónaljamat dezodorálom. A gombot három-három alkalommal nyomom meg, persze mindig csak rövid időre. Mielőtt elhagynám a fürdőszobát, alaposan megnedvesítem a hajamat, és Kontra úr, a fodrászom tanácsára jól összeborzolom (negyven éve járok hozzá, ismeri a hajam titkait). Ezt követően a mosdó feletti polc bal oldaláról leveszem a fehér műanyag hajkefét, és rendezem a frizurámat, ami esetemben egyszerű hátrakefélest jelent. Újra megállapítom, hogy a hajkefe sörtéi a kosztól kissé feketék, a legközelebbi mosásnál, talán már holnap a kefét bedobom a bioponos mosóvízbe.

A fürdőszobában végeztem, bemegyek a konyhába. A bal fali konyhaszekrényből előveszem a kék színű Nitroderm gyógyszeres dobozt, kiveszek belőle egy lapocskát, eltávolítom a csomagolást, és az értágító tapaszt felragasztom a bal mellembre. Ma páratlan nap van, ezért a bal oldal a soros. A kékes-ezüstös papírtokot célszerűségi okokból nem dobom el. Később, a reggeli gyógyszer bevétele után, majd beteszem a frizsider tetején levő ezüst hamutartóba, az esti gyógyszeres üveg alá. Ez figyelmeztet arra, nehogy este elfelejtsem levenni a tapaszt a mellemről. „A receptorokat ugyanis néhány óráan át pihentetni kell, ezt tudja a tanár úr is”, mondta Kovács doktornő tíz évvel ez-

előtt a Tétényi úti kórházban. (Panyika, a VIP-orvosnőm ezzel nem ért egyet.) A tapasz feltevése után kiveszek egy Omeprazol kapszulát a frizsider tetején tartott kerek gyógyszeres dobozból. Megfordulok, és a munkaasztal hátulján levő citromsárga műanyag tálca bal oldaláról kézbe veszem az egyik füles üveg poharat, amely a tegnapi tea maradékát tartalmazza. Eredetileg ez a pohár mézesüveg volt; kettő van belőle, a másik tetején pillanatnyilag egy állott alma található. A tegnapi teával beveszem az Omeprazol kapszulát. Ezt a gyógyszert voltaképpen már fél éve nem is kellene szednem, de félek a tavalyi nyombélfekély kiújulásától. A maradék állott teát kiöntöm a mosogatóba, a poharat előblítem, és a mosogatótálca helyezem, amely lefedi a kétmedencés mosogató jobb oldali részét. Ez a Tibitől kapott fémkeretes tálca tényleg szebb, mint a régi, ronda barnán vízköves. De azért azt se volt szívem kidobni, a szennyesláda mögé rejtettem, jól jön, ha hirtelen sok edényt kell elmosogatni.

Bemegegyek a hálósobába, és felöltözködöm a lakásban való tartózkodásra. Először felveszem a nappalra szánt otthoni atlétatrikót (egy hétig használom, két ilyen kimustrált trikóm van, ezeket hordom felváltva), majd egy One Way márkájú, előlgombolós, fehér-szürke-fekete kockás, kissé vastag pamut alsónadrágfélét (egy hétig használom), amely sortnak is kinéz, de annak túl rövid. Tíz éve vettem méregdrágán a Skálában egy gyenge pillanatomban. Három van belőle, egyet viselek, kettő a fehérneműs fiókban pihen, mindig a bal oldali kerül sorra váltásként, arra ugyanis vigyázok, hogy egyformán kopjanak. Az atlétatrikóra rövid ujjú fehér inget húzok, amelyen diszkrét színes keresztcsíkok vannak (egy hétig használom). Négy van belőle, régről maradtak, egy szürke, egy barna, egy zöld és egy kék keresztcsíkos. Két éve már majdnem kislejtetem őket, de ez könnyelműség lett volna, még nagyon jól használhatók, bár helyenként kirojtosodtak. A hordási sorrendre itt is vigyázok, a hálósobában levő fehérneműs szekrényből mindig azt veszem elő, amelyik a leghátrébb van felakasztva. Mivel a lakáson belül sem szeretek gatyában szaladgálni, ezért a One Way gatyára felveszek egy pamut sortnadrágot (három hétig hordom). Több van belőle, de csak négyet kedvelek. A két sötétkéket hordom rendszeresen, a szürkét és a kockás-tarkát inkább csak nyáron. Nagy öröömre szolgált, amikor két évvel ezelőtt ezekhez Cserhátsurányban Valika révén hozzájutottam a velük szemben levő second hand háziboltban. A Nancyban (Tati Áruház) 1994-ben vett zöld és szürke sort (nagyon szerettem őket) ugyanis már teljesen elrongyolódott, és sajnos ki kellett mindkettőt dobni. Most kivételesen azt a kéket veszem fel, amelyiknek az aljára egy 5 cm-es sárga csík van varrva. Imike, a kisunokám szerint ebben úgy nézek ki, mintha szoknya lenne rajtam, de ez nem izgat. Ez a sort ugyanis elég hosszú, így sohasem lóg ki belőle a zacskóm, meg aztán hátul van egy kis zsebe, amibe, ha kell, bele tudok tenni ezt-azt.

A hálósoba könyvespolcán levő atomóra hét óra öt perccel mutat. Marci és Merci ajándékozta egyik karácsonyra, a lakásban ez jelzi az abszolút pontos időt, Frankfurtból sugározva. Mostanában folyton villog, mert az elem kimerülőben van, de mivel már pár hónapja ezt teszi, egyelőre nem izgatom magam. Most viszont azonnal fel kell húznom a többi órát, mert különben elfelejtem, és mindegyik megáll, aztán szórakozhatok a beállítással. A hálósobában levő Doxával kezdem. Felhúzás után elhelyezem a kovácsoltvas asztal közepére, olyan irányban, hogy jól lássam napközben az időt, ha belépek a szobába. A konyhában van a kis kerek ébresztőóra, Slava márkájú szovjet gyártmány. Milyen jó, hogy húsz évvel ezelőtt nem hallgattam Deák úrra, egykori Kosuth Lajos utcai órásomra, aki azt ajánlotta, hogy javíttatás helyett dobjam ki. Ezt persze nem tettem meg, inkább félreraktam. Öt évvel ezelőtt gondoltam egyet, elvittem a körtéri órásboltba, ott simán megjavították, most hála istennek működik. Igaz, hogy

napi öt percet késik, de ezt nem kunszt időnként korrigálni. Még ébresztésre is használható. Ezért nem kell semmit kidobni. Egyébként szegény Deák úr, a orosz tanácsadó már rég nem él. Átmegek a nagyszobába, mert a harmadik felhúzó óra ott van letéve, a sublót bal oldalán, egy szép halványbarna műkö hamutartó vájatában pihen (alája szoktam tenni a takarítónő pénzét). Ez a Doxa karórám. Nagyon szeretem, ezt hordom 1958 óta, Kornél bácsitól örököltem. Az ötvenes években Matus néni kérésére én szereztem neki karácsonyra Wein Jancsi egyik IKKA-csekkje révén. Ezekkel annak idején főleg nejloningeket és nyugati italokat vásároltunk a dolláros IKKA-boltban. Távozóban egy pillantást vetek a negyedik órára az íróasztalom fölötti polcon. Valikától kaptam két éve karácsonykor. Ezzel nem kell törődni. Mutatja a napot, az órát, a percet és a hőmérsékletet. Most 26°-ot jelez, azt hiszem, ez azért túlzás. Fogalmam sincs, hogy működik, hogy kell beállítani, de ez nem zavar, nem is akarom tudni, majd a Tibi segít, ha kell.

Eljött az ideje a reggelizésnek. Kimegyek a konyhába. Az ablak melletti beépített konyhaszekrény alsó polcán vannak a zsemlészacskók a nagy salátástálban. A zsemléket kis CBA polietilén zacskókban tárolom a vétel után 2+3+3 elosztásban. Mindig nyolc zsemlét veszek ugyanis egyszerre az Iskolaközértben, tegnap is ez történt. Az első zacskóból előveszem a két zsemlét. A munkaasztal jobb hátsó felén levő késtartóhoz fordulok. Kiemelem a felső sor közepéről a hosszú, recés kenyérvágó kést. Vékonyan levágom a zsemlék koszosnak tűnő alját (ezt eldobom), majd a két zsemléből három-három szeletet fabrikálok. Szerencsére könnyen megy, a kenyérvágó kés kiváló. A hat késből álló készletet Imrétől kaptam, ő hozta ajándékba Torontóból tizennégy évvel ezelőtt. Szerencsére ott még tudnak használható késeket gyártani. Ezt a helyszínen tapasztaltam 1990-ben, ezért kértem Imrétől egy náluk látott szettet, amit ő a következő évben karácsonyra ajándékol el is hozott. A hat zsemlészeletből most csak négyet használok fel, a második zsemlé felső és alsó szeletét visszahelyezem a CBA-zacskóba, és a szekrényben félreteszem holnapra. Látok a szekrényben egy üres CBA-zacskót, ezt feleslegesnek deklarálom, és bedobom a szeméttartó tetejére külön elhelyezett, nagyobb méretű szemégyűjtő műanyag zacskóba. Ezt a szerepet momentán a KATKA háztartási boltból hozott szürke, kissé vastag műanyag zacskó tölti be, ezt szeretem, mert jó tartása van, nem borul ki magától. Örülök, hogy még nincs tele, így valószínűleg csak holnap kell levinnem a kukába.

A négy zsemlészeletet ráteszem a hajdani NDK-boltban vásárolt VEB-Acosta Party Grill rostéllyal ellátott bádogtálcájára, amelyet előzőleg kivettem tárolási helyéről, a grillsütő belsejéből. (Praktikus megoldás, hogy a grillsütőt az eternitlapos konyhaasztalra merőlegesen állított, ugyancsak eternitlapos szennyesláda tetején helyeztem el, közel az asztalhoz és a falikonnektozhoz.) A tálcát egy ráterített alufóliadarab védi meg attól, hogy a lehulló égett morzsák rásüljenek. Ezt a védőfóliát elég ritkán cserélem, ma ezt még nem tartom szükségesnek, bár a sok ki-be tologatástól a szélein már kissé tépett, és van is rajta morzsa bőven. A pirításra előkészített, zsemlészeletekkel megpakolt tálcát (épp négy szelet fér rá, ami összhangban áll a csökkentett kenyérfogyasztással) a perem két lyukába illesztett, U alakú vékony fogó segítségével elhelyezem a grillsütő belsejében. A grillsütő meglehetősen hosszú vezetékét (fehér koaxiális kábel, végén a dugóval) egyelőre még nem dugom be a fali konnektozba, amely a konyhaasztaltól balra van (már ha az ablak felé nézek), és amint már mondtam, közel a grillsütőhöz.

Előkészítem a teafőzést. Odalépek a gáztűzhely jobb oldalán levő munkaasztalhoz. Ennek beépített alsó részéből előveszem az egyliteres alumínium vízforraló kannát.

Közben rápillantok a tőle balra levő kétliteres, nagy forgó fogantyúval ellátott sárgaréz bödönre, és kissé meghatódom. Feliratát kívülről tudom: „Fabriczky Herman, Budapest VI. Csata utca 25–27, telefon 77-27. Vegyes Gyümölcsíz”. Ezt a bödönt még nagyanyám vette vagy száz évvel ezelőtt a neki hitelt is adó Goldberger fűszeresnél, a Huba utca és a Fóti út sarkán. Most a bödönben sima lisztet tartok, akárcsak anyám, nem zsizsikesedik. Alaposan megkopott, a felirat már alig látszik. Nem különb az alumínium vízforraló kanna sem, amely kívül horpadt és gusztustalanul barnán foltos, belül pedig vastagon vízköves, de a célnak azért évtizedek óta tökéletesen megfelel. A fürdőszoba csapját megnyitva (onnan jön a legfrissebb, leghidegebb, legkevésbé állott víz) a kannát csaknem színültig töltöm, kb. 1 cm-es levegőréteget hagyva a fedő alatt. Leveszem a háromlyukú gáztűzhely elülső jobb főzőhelyének fedelét, és ráhelyezem a hátsó középső főzőhely fedelére. Ráteszem a vízzel teli kannát a szabaddá tett főzőhelyére, de még nem gyűjtök alá. A munkaasztal fölött levő beépített szekrény alsó polcáról leveszem a teásdobozokat. Először a négyyszögletes, dupla fedelű kék dobozt, amelyben az indiai teát (olcsó Sir Morton teakeverék) tartom. Ebben a dobozban eredetileg grúz tea volt (Gruzinszkij Eksztra Csaj), amelyet még Moszkvában vettem 1967-ben, amikor diákköri delegációt vezettem oda. Ezt a dobozt azért szeretem, mert emlékeztet a gyerekkoromra, nagyanyám iszonyatosan ütött-kopott, ugyancsak dupla fedelű kínai teásdobozára. Vajon hová lett? Praktikus anyám biztos kidobta valamelyik költözéskor. A másik teásdoboz szabálytalan nyolcszögletű, színe zöld, aransyárga felirattal, ebben tartom áttöltés után a papírcsomagolásban vásárolt Twinings Earl Grey Teát. A dobozban eredetileg Lipton Finest Earl Grey Tea volt, amelyet Marianntól, Debreczeni Pista özvegyétől kaptam még valamikor az 1980-as évek közepén, amikor egyszer nálam volt bridszparti Mariann, Jutka, Engel Pali és Tibi részvételével. Ránézem a dobozra, most is, mint mindig, eszembe jutnak Debreczeniék. Amikor egy impassz nem ült Mariann felé, Pista ezt rendszeresen így kommentálta: „ess le a székről”. Ezen a szokatlan mondásán most is elmosolyodom.

A gáztűzhely jobb oldali rácsos oldalszárnya rakodásra kiválóan alkalmas. Ennek fal melletti részén van az egyliteres barna cserép teáskanna állandó helye. Van vagy harminc éve, hogy Adriennel kaptam ajándékba. Leveszem a fedelét, ezt ráteszem a gáztűzhely hátsó főzőlapjának fényes barna fedőlapjára. Megállapítom, hogy a színek kiválóan harmonizálnak, de ez egyúttal megnehezíti a cserépfedél észrevételét, még szerencse, hogy van rajta egy halvány sárgásfehér kerek csík. Előveszek a munkaasztal fiókjának evőeszköztartójából egy ezüst teáskanalat. Öt darab ilyen ezüst kiskanál van, megszámlolom, megvan mind. Anyám az 1950-es évek végén a Rózsa utcában kapta emlékül az öreg Budaspitz nénitől, aki velünk szemben lakott egyedül egy udvari lakásban. Mivel mindig a gangon üldögélt, külső tanúja volt mindennapi életünknek. Nagyon szerette anyámat, akit Etusinkónak hívott. Az ezüstkanalak az eszköztartó hozzáink közel eső vízszintes részében találhatóak, mégpedig a bal oldali rekeszben, fejjel bal felé. Ez azért lényeges, mert itt vannak elhelyezve a valamivel kisebb alpakka teáskanalak is, persze fejjel jobb felé. Az utóbbiak anyám hozományából származnak, kilenc maradt belőlük (megszámoltam, ezek is megvannak). Jelentőségüket elsősorban az adja, hogy vékonyabb nyelük révén velük könnyen fel lehet pattintani a pléh teásdobozok kerek fedelét. A munkaasztalra tett két teásdobozt megnyitom, és mindkettőből háromnegyed ezüstkanálnyi teafüvet az üres teáskannába szórok. Szeretem ugyanis a keverék teák ízét. Bevett szokásomhoz az ötletet valójában Vera adta. Amikor 1969-ben Londonban meglátogattam őt és Jánost, mindig olyan teát főztek, amelyben három rész Darjeelingre egy rész Earl Grey jutott. Én később a magam számára ezt az

arányt az Earl Grey javára módosítottam, már csak azért is, mert rendes Darjeeling tea-hoz jó ideje nem lehet itthon hozzájutni, és kénytelen voltam ezt olcsó indiai teával helyettesíteni.

A gáztűzhely rakodásra alkalmas jobb oldalára elhelyezek három üres bögrét, amelyeket a bal fali konyhaszekrényből veszek ki. Mivel a gáztűzhely hátsó részén csak egy főzőlap van, mégpedig középen, tőle jobbra még elegendő a hely akár két bögre számára is, ezt ki is használom. Hátra az a piros pöttyös bögrét teszem, amelyet 1990-ben eredetileg Vermesnek vettem, amikor a budakeszi kórházban feküdt, de szegény már nem tudta használni, ezért halála után hazahoztam. Eléje kerül egy kicsit nagyobb bögre. Bosszant, hogy ennek eredetére egyáltalán nem emlékszem. A bal fali konyhaszekrényből kiviszem ezután a három aranyszegélyű fehér kistányér egyikét (ez a konyhai szervizhez tartozik), és elhelyezem a gáztűzhely jobb oldali kiegészítő oldalrácsára, a cserép teáskanna elé, ahol még van hely. Erre kerül a harmadik bögre. Ez a leginkább mutatós, ugyanis mázas, kívül kék, belül sötétzöld. Kár, hogy a mázatlan alja kissé áteresztő, így az alatta levő kistányérra hosszabb állás közben átszivárog a tea, ami azután külön mosóporos tisztítást igényel a teafolt eltávolítására. Visszaemlékszem, hogy ezt a kék bögrét öt másik színes társával együtt még az 1980-as években vettem, amikor Bernardék Belgiumból gyakran megfordultak nálam, és egy ilyen látogatás alkalmával nagy bögrehiány támadt. Mérgemben vettem egy fél tucat bögrét, de a későbbi időkben ezekre már egyáltalán nem volt szükség. Ott sorjáznak szépen a bal fali konyhaszekrény alsó polcán, gyakorlatilag kihasználatlanul. Kivételesen tegnap a beige színűbe tettem a frissen készített majonézt, és letakartam egy régi Globus mustárosüveg polietilén fedelével, hogy a frizsider ne kapjon szagot. A mázas flancos bögrék közül voltaképpen csak egyetlenegy, a színe miatt kiválasztott kék került mindennapi használatba (a kék a kedvenc szímem). Ennek tetejére teszem rá azt a furcsa nyeletlen NDK fém teaszűrőt, amelyhez külön kellett szereznem egy nyeles keretet, hogy normálisan használni lehessen. Ez az amúgy könnyen széteső együttes a gáztűzhelytől balra levő hétszögös fali evőszekőztartó első szögén szokott lógni. Teaszűrőre egyébként azért van szükségem, mert a teáskanna belső szűrővel ellátott csőre tizenöt évvel ezelőtt letörött, és a rövid csonkot kénytelen voltam parafa dugóval elzárni. Így az elkészült teát csak merőkanállal lehet kivenni a cserépedényből, és ezért külön le kell szűrni. Tibi javasolta ugyan a csorba teáskanna kiszuperálását, de ettől eddig érzelmi okokból eltekintettem, és a továbbiakban is ehhez tartom magam.

Rápillantok a konyhaablakra. Kívül a beton virágtartón ott sétál izgatottan a gerlepár. Észrevették, hogy mozogok a konyhában, pillantásaikkal és járkálásukkal enni kérnek. Vajon milyennek láthat engem egy gerle? Bemegyek a spájzba, leemelem a bal középső polcra a füstszínű hengeres műanyag rizstartót, beviszem a konyhába, kinyitom az ablakot, és egy jó evőkanálnyi rizst szórok a virágtartó peremére. A gerlek vadul csipegetni kezdenek, nem izgatja őket, hogy közben becsukom az ablakot. Egyszer csak megjelenik egy nagy testű fekete galamb, a gerlek ijedten félrehúzódnak. A mosogató jobb oldalán levő szögös kulcstartóról leemelem az oda felakasztott színes konyharuhát, és ezt lóbálva elhessegetem a galambot. Szeretem a párban élő kis gerleket, a galambokat kevésbé, mindig lefossák a virágtartót. Rengeteg van belőlük az Iskola-közért előtti téren, öregasszonyok etetik őket zsákbán hozott kenyérhéjjal. A szelíd és kedves gerleket elnézve nem értem, hogy Pali miért irtózik annyira a madaraktól. Egyszer erről meg kellene kérdezni egy pszichiátert, de ennek elég kicsi a valószínűsége.

Miután a gerleket kielégítettem, hozzálatok a reggeli ennivaló részének elkészítéséhez. A frizsider tetejéről leveszem a piros színű, kissé már kopott műanyag tányér-

alátétet (ott a tárolási helye), és elhelyezem a konyhaasztal közepére. Ezt Tibi hozta, amikor kihajtotta az ősrégi, Linától kapott agyonstrapált linóleum alátétet. Előveszem a fehér, diszkréten kék csíkos, amúgy pár nélküli kistányért a bal fali konyhaszekerényből. Ennek homályos a származása, eredetileg alighanem kávéscésze-alátétként szolgált. Ráteszek négy szelet Pick-féle „olasz” felvágottat, amelyet tegnap vásároltam az Iskolaközértben. A felvágottszeleteket a frizsiderből veszem elő egy régi Carte d’or fagyaltosdobozból. Szeretem a vadászt is, de többet nem kérek belőle, mert múltkor a frizsiderben már másnap elkezdett zöldülni, holott ez is Pick-féle volt. Előhalászom ezután a frizsiderből a Hedwigtől kapott halványzöld, fehér fedelű sajtosdobozt. Kiveszek belőle egy nagy szelet litván edami sajtot. A négy zsemleszelethez igazodva négyfelé vágom, és ugyanarra a kistányérra teszem, mint a felvágottat, tőle jobbra. Érdekes, hogy néhány napig az Iskolaközértben ausgetippelt litván edamit lehetett kapni, előre szeletelt formában, vákuumos csomagolásban. (Az ausgetippelt szót gyorsan felírom Lacikának a kispolgári-jiddis szólásgyűjteményébe.) A litván sajtnak nagyon örültem, mert sokkal jobbnak találom, mint a gumyszerű szlovák edamit, vettem is három csomaggal. A felvágottas-sajtos kistányért ezután végleges helyére, az asztal bal hátsó részére helyezem. A pirított zsemlék megkenésére a frizsiderből előveszem a dobozos tormás vajkrémet is, és odateszem az asztal jobb hátsó részére. A vajkrémes doboz átlátszó fedelét hely hiányában átmenetileg a gáztűzhely bal oldali kiegészítő oldalrácsára rakom. Itt jut eszembe, hogy reggelenként kicsit sokat nyitogatom a frizsidert, ezt Tibi biztosan helytelenítené. Ő annak a híve, hogy a szükséges dolgokat egyszerre kell kivenni. Ez kétségtelenül előnyös, de részemről ez a módszer fokozott koncentrációt igényelne, és fölöslegesen próbára tenné a memóriámat.

Mint minden áldott reggel, ma is frissen készített salátát eszem a reggelihez, egy speciális összetételűt, amelyet még nagyanyám nevezett el csalamádénak. A frizsider alsó tartójából előveszek egy nagy paradicsomot és egy közepes méretű paprikát (újabb frizsidernyítás), és megmosom őket a konyhai csapnál. Kimegyek a folyosóra, és a villanyóraszekerény alján tartott kosárból kiemelek egy fej lila hagymát. A bal fali konyhaszekerényből előhalászom a világoskék virágos girlanddal díszített mélytányért, amelyet nagyon kedvelek. Célszerűen a szekrényben mindig ez van legfelül, az aranyszegélyes konyhai szerviztányérok fölött. Ezt a különálló Zsolnay-tányért anyám ugyancsak Budaspitz nénitől kapta ajándékba. A megfelelő lapostányér párja sajnos repedt és csorba, ezt csak a nagy salátástál lefedésére használom szükség esetén. A fa vágódeszkát, amely a rendnek megfelelően a mosogatótálca hátoldalán, a csempezett konyhafalhoz van támasztva, átteszem a munkaasztalra. Felszeletem a zöld csutkjától megfosztott paradicsom háromnegyed részét. A maradékot beteszem egy üres vajkrémes dobozba, és elteszem a frizsiderbe (újabb frizsidernyítás). Vékony szeletekre vágom a kicsumázott paprika felét, a másik felét holnapra félreteszem (újabb frizsidernyítás). Eltávolítom a lila hagyma héját, félbevágom, és az egyik felét felkarikázom. A másik felét a paradicsommaradék mellé teszem a vajkrémes dobozba (sajnos újabb frizsidernyítás). A szeleteléshez a torontói készlet alsó jobb szélén tartott fogazott kést használom, kitűnően vág. A felaprított zöldségeket a Budaspitz-féle mélytányérba teszem, a vágódeszkát és a kést a mosogatóban elmosom. A deszkát a mosogatótálca végén visszatámasztom a falhoz, a kést a szárító-eszcájtartóba helyezem. A munkaasztalon levő műanyag tálcáról leveszem az egydecis jénai üveg poharat (nagyon régen ilyenekben adták az eszpresszókban a szimpla kávé). Kinyitom a gázórát takaró konyhai faliszekerény ajtaját, és az ottani polcra kiviszem a négyszögletes ecetesüveget, amelyben valaha whisky volt. A Suntory Gold Blended Whisky felirat annyira megté-

vesztő, hogy egyszer egy szerelő mindenáron inni akart belőle, alig lehetett lebeszél-
ni. Az egydecis kispoharat félig megtöltöm tízszázalékos, biológiai úton készült Chef
ételecettel, és ezt a salátára öntöm. Két csipet sót kiveszek a munkaasztal bal hátsó ré-
szén levő sótartóból, amely egy Petri-csészével letakart lapos kristályosító csésze (mind-
kettő a szerves kémiai laboratóriumból lett eltulajdonítva), és a sóat az ecetezett salá-
tára szórom. Az egydecis poharat ezután teletöltöm vízzel, és beledobok két pasztilla
dipeptid-észter típusú (szerintem viszonylag biobarát) Nutria Sweet mesterséges éde-
sítőszert. (Kifizetődő 400-as csomagolásban venni a Skálában.) Azelőtt a saláta édesí-
tésére három teáskanál kristálycukrot használtam, amelyet egy kisméretű hasas Globus
mustárosüvegben tartok a bal fali konyhaszekrény alsó polcán, fehér műanyag fedővel
lefedve (ráragasztva egy Zucker feliratú felkunkorodott koszos vignetta, ez húsz évvel
ezelőtt a belga vendégeket volt hivatva eligazítani). A cukorról a salátakészítés eseté-
ben lemondtam, mert a vércukrom 6,7-re ugrott, és Panyika, a VIP-orvosnőm korláto-
zást javasolt. Az ezüst kiskanál nyelvél megkeverem az édesítő folyadékot a kis üveg-
pohárban, majd a pasztillák teljes oldódása után a lét a salátára öntöm. Kézzel össze-
keverem a felaprított salátaalkatrészeket, a mosogató hideg vizével leöblítem az ujjai-
mat, végül a salátástányért a konyhaasztal közepére helyezem a piros műanyag szettre.

Kiveszem az evőeszköztartó bal oldali függőleges rekeszből az öt kés közül az egyet-
len éleset, amely a sok évtizedes egyoldalú használat folytán valószínűtlenül vékonyra
kopott. Érdekes, hogy más háztartásokban a késeket rendszerint az evőeszköztartó
jobb oldali rekeszében tárolják, az én ellentétes használatom talán tolerálható másság.
A kiválasztott kés ugyancsak anyám hozományából származik. Eredetileg hat-hat kés,
villa és kanál volt, de a szett egy-egy darabját bevittük a Kútvölgyi kórházba apámnak.
Amikor halála után a holmiját hazahoztuk, ezek úgy látszik, ott maradtak. Kiveszek egy
villát a középső rekeszből, és a késsel együtt az asztalra helyezem a salátástányér jobb
oldalára.

Az előkészítés befejeztével fél nyolcat mutat az óra. Az előszobafal jobb szélső foga-
sáról leveszem az egyik kulcscsomót, és elindulok az újságért. Mivel bőven elmúlt hét
óra, már ott kell lennie a földszinti postaládában. Mielőtt felhívnám a liftet, Olga aj-
taja előtt hosszasan csörgetem a kulcsokat. A jelre kinyílik az ajtó, és Olga hálóingben
átadja levélsekrenye kulcsát, hogy felhozzam az ő újságját is, neki nehezebbre esik a já-
rás. Lemegyek a lifttel, először kiveszem a ládából Olga Magyar Nemzetét. Átfutom a
címlapot. Sajnos az az érzésem, hogy régi kedvenc újságom helyett egy jobboldali Sza-
bad Népet tartok a kezemben. Kinyitom a saját postaládámat, és kiveszem belőle a
Népszabadságot. Azt azért régebben nem gondoltam, hogy én ezt az újságot valaha is
képes leszek rendszeresen olvasni, sőt még elő is fizetni rá. Visszamegyek a lifttel, át-
adom az újságot Olgának, és néhány pikírt megjegyzést teszek a Fideszre és a tárgyi-
lagosság kedvéért a szocikra is. Bemegyek a lakásba, a Népszabadságot leteszem a
konyhaasztal bal szélére, és mellé rakom az íróasztalomról kihozott olvasószemüveget.

Meggyújtom a gázt az alumínium teáskanna alatt. Nem gyufát használok, hanem
egy tűzköves „csattogtatót”, amelyet leveszek a munkaasztal fölötti falról, az odara-
gasztott tartóról. (A gyújtó Tibi ajándéka, a ronda ragasztás a falra az én művem.) Amíg
a víz felforr, a nagyszobában megmértem a vérnyomásomat. Leülök az aranyárga be-
vonatú rekamié közepére, jobb karomra felhelyezem az OMRON vérnyomásmérő
mandzsettáját. Beállítom a maximumot 170-re, és megindítom a mandzsetta felpum-
pálását. Örömmel konstátálom, hogy a kapott érték nem haladja meg a 150/90-et, a
pulzus viszont a karomon továbbra is irreálisan gyenge, 40 körüli, ezt már a pityegés-
ből is hallom. Az adatokat feljegyzem egy blokkra, amelyet az íróasztalomon levő, L

alakú vastag műkö lapra szerelt Dante-fejszobrocska mögé dugok. Vigyáznom kell, nehogy a blokkot véletlenül az analóg felépítésű Beatrice-szobrocska mögé tegyem, amely párként a Dante mellé van téve. A belül lyukas bronz Beatrice ugyanis szétesett, egy része lejtött a talpáról, és az egészet csak a Szentlélek tartja eredeti helyzetében. Ez a szoborpár eredetileg az éjjeliszekrények díszeként szolgált Kornél bácsiéknál, Matus nénémtől kaptam ajándékba az ötvenes évek végén, nagybátyám halála után.

Felforrt a teavíz, kezd kiköpődni a forró víz a közelben levő fehér tányérra. Eloltom a gázt, a mosogató feletti csaptelep vízszintes karjáról leveszek egy háromrét hajtogatott puha, krémszínű szövetdarabot, amelyet valaha szemüvegtörlőnek használtam. (Elég szutykos, ki is kellene már mosni, de a fogása még így piszkosan is igen kellemes.) Megfogom vele az alumínium teáskanna tűzforró fogantyúját, a fémkanna tartalmát beleöntöm a cserép teáskannába. A cserépkannát saját fedőjével lefedem, a fémkannát, amíg kihűl, a gáztűzhely bal oldali oldalrácsára helyezem.

A bal fali konyhaszekrényből kiviszem az egyetlen hófehér teáscsészéaljat, amely nagyanyám ősrégi készletének egyetlen megmaradt darabja, és a konyhaasztal jobb oldalára helyezem. Erre fogom majd négy perc múlva rátenni az első teával teli bögrét, amellyel azután megkezdem a reggelizést. Bedugom a konnektorba a grillsütő vezetékének dugaszát. Kézbe veszem és megindítom a stoppert, amelynek törzshelye a frizsider tetején van egy ízléstelen, vásári műanyag hamutartóban, amely a brüsszeli Atomiumot ábrázolja színesben. Csak azért nem dobom ki, mert a Belgiumba emigrált Lajos bácsitól kaptam 1962-ben, és emlékeztet az első hathetes nyugati utamra. A zsemleszeleteket pontosan három percig pirítom. Hogy az időt kihasználjam, előveszem közben a gyógyszeres dobozt a bal fali konyhaszekrényből, és előkészítem a reggeli utáni, valamint az esti gyógyszeradagot. Az előbbieket (1-1 pasztilla Isoptin–120, Panangin, Amilorid, Centrum multivitamin A–Z, Pepponen, Q-enzim) a frizsider tetején baloldalt levő ezüst (ha igaz) hamutartóba gyűjtöm (az athéni Paul Nisloglou ékeszerész ajándéka 1976-ból), az utóbbiakat pedig egy kis gyógyszeres üvegbe (Accupro, Norvasc, Isoptin–120, Panangin, Pepponen, Rutascorbin). Három perc elteltével kihúzom a tálcát a grillsütő belsejéből, megfordítom a zsemleszeleteket, és folytatom a pirítást. Gyorsan előveszem az evőeszköztartó elejéről a kis ezüst merítőkanalat (kissé horpadt, szintén Budaspitz néni egykori ajándéka), és azonnal hozzákezdek a tea leszűréséhez, amelyet előzőleg az ezüst kávéskanállal megkevertem. Az aranysegélyű fehér tányéron levő kék bögrébe hét merítőkánálnyit teát szűrök, majd a kék bögre tartalmát átöntöm a hátul levő piros pöttyös bögrébe, és ezt végül a konyhaasztalon levő teáscsészéaljra helyezem. Ebből fogom inni az első adag teát. Ez az átöntés a teát kelően lehűti, és a hamarosan bekövetkező fogyasztásra kiválóan alkalmassá teszi (se nem forró, se nem langyos). Gyorsan folytatom a szűrést a második, viszonylag nagy bögrébe. Négy merítőkánál tea leszűrése után azonban a műveletet megszakítom, nehogy a zsemlek a másik felükön túlságosan megpörkölődjenek. Leállítom a stoppert, és a helyére teszem (kb. hat percet mutat). Kihúzom a grillsütő csatlakozóját a konnektorból. A dugasz melletti vastag fehér vezetékreszt ügyesen a négyszögletes kiálló falikonnektor tetejére helyezem, amely azt állandó jelleggel képes egyensúlyi helyzetében megtartani (a dugasz balra kissé lelóg), ezért ott a vezeték használaton kívüli helye. (Erre a praktikus megoldásra különösen büszke vagyok, bár a fal emiatt kissé feketesen megkarcolódott, de legalább a vezeték nem lóg összevissza, hanem állandóan üzemkész.) Kiviszem a beépített konyhaszekrény felső polcáról az alpakka kenyértartót. Eléggé elhasználódott szalvéta van az alján, de most ki látja ezt. A kenyértartóba elhelyezem a négy, mindkét oldalán megpirított zsemlet. Az egyikről előzőleg kény-

telen vagyok a mosogató fölött késsel levakarni az égett fekete kormos részt, mert úgy tudom, ez rákkeltő. A kenyértartót ráteszem a grillsütő tetejére, így ez az asztalnál ülve is könnyen elérhető. Folytatom a teaszűrést. Még négy merítőkanál teát adagolok a második számú nagyobb bögrébe, majd ezt „parkolópályára” helyezem a gáztűzhely bal oldali oldalrácsára (a konyhaasztaltól kinyújtott kézzel ez is elérhető). Végül hét merítőkanálnyi teát szűrök a kék mázas bögrébe, és ezt a nagyobb bögre mögé helyezem. A kiázott teafűvel félig telt teaszűrőt ráteszem arra a kis törökkávé-főző alumíniumedénykére, amelynek állandó helye a gáztűzhely bal hátsó rácsos része. Az edényke rendeltetésszerűen felfogja a teafűről utólag lecsepegő teát, így ez nem szennyezi be a gáztűzhelyt.

Tíz perc múlva nyolc, kezdődik a reggelizés. Az ablakkal szemben asztalhoz ülök, a konyhában levő két kis háromlábú szék egyikére. Ülve kiveszek a kenyértartóból egy szelet zsemlet, megkenem tormás vajkrémmel, ráteszek egy szelet felvágottat és egy szelet sajtot. Egy harapás szendvics, egy villányi saláta, egy korty tea, azután kezdődik előlről. Negyed kilenckor befejezem a reggelizést. Közben kiolvasom az újságnak nagyjából a felét. Rátalállok a mozidarabok toplistájára, egy Fáy-mozikritikára és az Extra-Infovilágra, ezeket azonnal kivágom Imike részére. (Ha ezt most elfelejteném, később a kívánt cikkeket órákig kellene keresgélnem a mosogató alatt tárolt régebbi újságokban.) Ugyanígy járok el egy Peruról szóló cikkel, állítólag odamegy Esterházy Péter. Ezt majd kontrollálom, ha Lacika felhív Limából. Kivágom továbbá a Political Capital elemzését. Ez nagyon nekem való stílusban íródott, majd megmutatom annak, akivel éppen politizálni fogok.

Felkelek az asztaltól. A maradék teát a cserépkannából átszűröm az üres kék bögrébe, és beveszem vele az ezüst hamutartóba készített reggeli gyógyszereket. Nem megy egészen simán. A Centrum tableta túl nagy, nem tudom egészben lenyelni, majd megfulladok. Eszembe jut Matus néni módszere. Ő a gyógyszert mulatságos módon mindig úgy vette be, hogy nyelés előtt hirtelen mozdulattal hátrabuktatta a fejét. Alkalmazom a technikát, sikeresen. Kár volt annak idején ezen a jeleneten nevetni. A még mindig megmaradt teát átöntöm a néhai mézes üvegpothárba, és a munkasztalon levő műanyag tálcán félreteszem másnapra, az Omeprazol tableta étkezés előtti bevételére. Az egyszer használt salátalevet begyűjtöm egy régi kis tormásüvegbe, és elteszem másnapra a frizsiderbe. (A salátalevet kétszer használom, harmadszorra már íztelen.) Megnyitom a konyhai mosogató melegvíz-csapját, Sunlicht mosogatószert csöpögtetek a mosogatószivacsra, és elmosom a szennyes edényeket állandó vízfolyás mellett. Ezt sokan kárhoztatják, de szerintem ez így higiénikus, és hála istennek telik rá, hogy elzárások nélkül folyassam a meleg vizet. A módszert Lacitól lestem el, az öreg kakadutól. A három bögrét, a két alátétkistányért, a két aranyszegélyű konyhai kistányért, a salátás mélytányért, a kést, a villát, a merőkanalat és a kávéskanalat elmosás után a szárítóba teszem. A törökkávé-főzőről levett, tealevéllel teli teaszűrőt belerakom az üres cserép teáskannába, ezt félig teleengedem hideg vízzel, majd a használt teafüvet a klozetba öntöm, és az öblítést megismétlem. Bár a teafőzés szertartását Brucknertől tanultam, tőle eltérően mégsem vagyok híve annak, hogy a kilúgozott teafüvet több napig is tároljuk a teáskannában. A két teáskannát és a teaszűrőt öblítés után a helyére teszem. Az utóbbit előzőleg megtörlöm a kis négyszögletes törlőruhával, amely a mosogató jobb oldala fölé szerelt hétszöges tartóra van felakasztva. Ezt a kis tarka törlőkendőt öt párjával együtt még régen Lutgarttól kaptam. Sajnos a legtöbbje erősen rongyos, de pótolhatatlanok, legalábbis sehol nem láttam ilyen kendőket. (Majd megkérem Maricát, hogy a hasadásnál vágja ketté őket, és géppel varrja össze

a két egészséges részt.) A jobb oldali gázegő fedőlapját a helyére teszem, a gáztűzhelyet letörlöm nedves szivaccsal és a száraz törlőruhával. A gondos kezelésnek köszönhetően a negyvenöt éves barna gáztűzhely még ma is jól néz ki, eszemben sincs kicserélni. Ezzel lényegében befejeződött a reggelizés.

Bemegyek a hálószobába, és beágyazok, ami nem azt jelenti, hogy elrejttem az ágyneműt a rekamié ágyneműtartójába. A hálószoba azért hálószoba, hogy háljanak benne, nem pedig azért, hogy dugdossák az ágyneműt. A szellőztetést befejezve visszateszem a paplant a kettős rekamié ablak felőli részére, ahol alszom, a párnákat a helyükre rakom. Az ágyneműre ráterítem azt a sötétszürke lópokrócot, amelyet az 1990-es tanszéki költözéskor csementem el mint elhagyott javat (a Múzeum körúton elvileg a laboratóriumi tűzoltásnál volt szerepe). A pokrócot először Tibinek adtam, de neki nem volt rá szüksége, ezért kitisztította és visszaadta, amikor ágytakarót akartam venni. Ez a vastag szürke takaró a két kék keresztcsikkal ápol és eltakar, nem is néz ki rosszul.

Ágyazás közben érzem, hogy menetrendszerűen eljött a kakálás ideje. Az inger mértékéből arra következtetek, hogy ma az ürítés könnyen fog menni. Ráülök a WC-ülőkére, és várok. Szokás szerint először három jó nagyot szellentek (Panyika, a VIP-orvosnőm szerint ez módfelett egészséges), majd jön a többi. Felkelve az ülőkéről, megvizsgálom a termék színét és konzisztenciáját. Minden rendben, meghúzom az öblítő fogantyúját. A törléshez hat darab, kezdetben három, majd két részből összehajtott, háromrétegű, diszkréten kék pöttyös Wippy toalettpapírt használok. Ezeket négyes csomagokban kapom Tibitől, így ezzel nem kell spórolni. Másodszor is meghúzom az öblítő fogantyúját. Eszembe jut, hogy az egyetlen még az ötvenes években, a társadalmi mozgalmak virágzása idején meghirdettem a „húzd le a szart azonnal” mozgalmat, mert a közös tanszéki klozetban mindig bűdös volt. Ennek a mozgalomnak a rendszerváltás után is híve maradtam, de nyitottan fogadok minden kiegészítő módszert a szagtalanítást illetően. Sajnos a WC-ben levő, Tibitől kapott citromillatú szagtalanító, az Amaril Airfresh Click Spray patronja kimerült, így szükségesnek tartom, hogy a másodszori vízlehúzás után az ajtó nyitva hagyásával szellőztessek. Megállapítom viszont, hogy a kék színű Bref antibakteriális gél a WC-kagylóra szerelt tartóból rendben utánfolyik, így a flakon töltésére momentán nincs szükség.

A WC-ből bemegyek a fürdőszobába. A fürdőszoba falán levő fogas bal széléről leveszem a balatonfüredi áruházban 1995-ben vásárolt narancssárga frottír mosdókesztyűt, a meleg vizes fürdőszobacsapnál megnedvesítem, és szappant kenek rá. Bedörzsölöm a lágyékhajlatokat (sajnos erősen hajlamos a kellemetlen szagú izzadásra, főleg a bal oldalon), majd ezt követően beszappanozom a fenekem vágását is, inkluzíve a segglyukat. Ezúttal nem tartom szükségesnek megtisztítani a lábujjak közét, valamint a fityma hátrahúzása után szabaddá váló makkot és a belső fitymabórt. Kimosom a mosdókesztyűt, és alaposan letörlöm a beszappanozott testrészeket. Ezt a műveletet kétszer megismétlem. Altestemet végül megtörlöm a fürdőszobaajtó belső kilincsére akasztott zöld színű, török gyártmányú kistörülközővel. Négy van belőlük, ezeket kéthetenként cserélem. Sajnos mosáskor szint erősen (erre a mosásnál ügyelni kell), nem volt valami jó vétel tíz évvel ezelőtt a Skálában. Kimosom a mosdókesztyűt, és a helyére akasztom, de a jövő héten majd Bioponban kiáztatom, mert az egyik sarka többszöri kimosás ellenére is kissé elszíneződött. Megelégedéssel tölt el, hogy az arabok ugyanígy ápolják altestüket, ezt valahol olvastam, így a módszerem nem egyedülálló. Visszaveszem otthoni ruházatomat, a nappali atlétatrikót, a One Way gatyát, a rövid ujjú keresztcsikkos fehér inget és a sárga szegélyű kék pamutsortot, a rend helyreállt. Fél kilenc van, elkezdődött a napom, életem 27 741. napja. Ha jól számolok.